

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(březen – duben 2017)

Bílá kniha o budoucnosti EU

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker představil dne 1. března 2017 Bílou knihu o budoucnosti Evropy s podtitulem Úvahy a scénáře pro EU 27 v roce 2025. Tento dokument má být příspěvkem do diskuse o budoucnosti evropské integrace na pozadí 60. výročí podpisu Římských smluv a Brexitu. V Bílé knize je nastíněno pět scénářů dalšího vývoje EU (Pokračování v dosavadní praxi; Pouze jednotný trh; Státy, které chtějí, dělají více; Dělat méně, zato efektivněji; Dělat mnohem více společně). Tyto scénáře mají sloužit spíše jako podnět k debatě, nejsou detailními politickými projekty a vzájemně se nevylučují.

Bílá kniha o budoucnosti EU je k dispozici v českém jazyce na internetové stránce:

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/bila_kniha_o_budoucnosti_evropy_cs.pdf

Prohlášení CCBE k perzekucím advokátů v Turecku

5. března 2017 vydala CCBE s Evropskou federací novinářů (EFJ) a Evropskou asociací soudců (EAJ) společné prohlášení, ve kterém odsoudily perzekuce advokátů, novinářů, soudců a státních zástupců, které v Turecku zesílily po loňském neúspěšném puči. Podle posledních odhadů je nyní v Turecku protiprávně zadržováno zhruba 2000 soudců a státních zástupců (ze 4088, kteří byli již propuštěni), 350 advokátů a 150 novinářů. Dalších 867 advokátů je pak stíháno. Ve společném prohlášení výše uvedené organizace apelují na tureckou vládu, aby učinila kroky k obnovení nezávislého soudnictví, chránila svobodu projevu a svobodu médií, zajistila všem svým občanům základní právo přístupu ke spravedlnosti a právo na obhájce, respektovala své mezinárodní závazky vyplývající z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, propustila všechny soudce, státní zástupce, advokáty a novináře, kteří jsou zadržováni a perzekuováni pro výkon své profese, a obnovila vládu práva a demokracii v zemi.

Celý text prohlášení je k dispozici v anglickém jazyce na internetové stránce:

http://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/HUMAN_RIGHTS/HR_Position_papers/EN_-HR_20170405_Joint-Statement-Turkey.pdf

Donald Tusk znovu v čele Evropské rady

Dne 9. března 2017 zvolila Evropská rada Donalda Tuska předsedou na druhé funkční období v délce dvou a půl roku – od 1. června 2017 do 30. listopadu 2019. Na stejné období byl Tusk opětovně jmenován i předsedou eurosummitu. Evropská rada je jednou z vrcholných institucí EU. Sestává z hlav nebo ministerských předsedů členských zemí. Schází se zpravidla jednou za tři měsíce a zásadním způsobem ovlivňuje směřování Evropské unie.

EP schválil novelu směrnice o střelných zbraních

Dne 14. března 2017 schválil EP novelu směrnice o kontrole nabývání a držení zbraní. Návrh, který byl kompromisním zněním z trialogu uskutečněného v prosinci 2016, zavádí přísnější kontroly zbraní ke střelbě slepými náboji a nedostatečně deaktivovaných zbraní. Návrh musí být ještě formálně schválen Radou. Členské státy budou poté mít 15 měsíců ode dne vstupu směrnice v platnost, aby inkorporovaly nová pravidla do vnitrostátního práva, a 30 měsíců, aby zavedly systémy registrací pro sledování a identifikování zbraní.

Návrh novely je v anglickém jazyce dostupný na stránkách:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=AMD&format=PDF&reference=A8-0251/2016&secondRef=107-107&language=EN>

Komise představila nový nástroj pro whistleblowing

16. března 2017 spustila Komise nový nástroj, který má jednotlivcům usnadnit anonymně upozornit Komisi na tajný kartel a další porušení antimonopolních pravidel. Dosud byla většina kartelů odhalena díky programu shovívavosti, v němž mohly podniky nahlásit své vlastní zapojení do kartelu výměnou za vyměření nižší pokuty. Nový nástroj Komise dává příležitost i jednotlivcům, kteří vědí o existenci či fungování kartelu nebo jiné formy porušování antimonopolních předpisů, aby pomohli takové praktiky ukončit.

Nástroj je v anglickém jazyce k dispozici na internetové stránce:

<http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>

Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy k regulaci lobbingu

22. března 2017 vydal Výbor ministrů Rady Evropy Doporučení, ve kterém apeluje na všech 47 členských zemí organizace k vypracování právního rámce, který by přispěl k větší transparentnosti lobbistické činnosti. Výbor v Doporučení uvádí, že lobbing je legitimním nástrojem ovlivňování politiky, nicméně ve většině zemí zatím není dostatečně regulován. Výbor proto doporučuje, aby členské státy zřídily veřejný a všem snadno přístupný registr lobbistů, který by obsahoval základní informace o osobě a předmětu činnosti každého lobbisty. Každý lobbista by pak podle Doporučení měl podléhat také etickému kodexu a sankcím vyplývajícím z jeho porušení.

S ohledem na možná rizika pro důvěryhodnost veřejného sektoru Výbor dále doporučuje, aby se veřejní činitelé po jistou přechodnou dobu nemohli stát lobbisty a naopak. Veřejní činitelé by se měli také řídit jasnými pravidly s ohledem na přijímání darů a či uveřejňování střetu zájmů.

Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy k regulaci lobbingu je k dispozici v anglickém jazyce na internetové stránce: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680700a40

Akční plán finančních služeb pro spotřebitele

23. března 2017 předložila Komise akční plán, který má evropským spotřebitelům umožnit snazší přístup k rozmanitější škále finančních služeb v celé EU. Cílem tohoto akčního plánu je odstranit vnitrostátní překážky, protože v současnosti si finanční služby z jiného členského státu EU pořizuje pouze 7 % spotřebitelů. Všichni spotřebitelé by měli mít možnost vybrat si online z finančních služeb po celé EU. Rovněž poskytovatelé finančních služeb by měli mít možnost požívat všech výhod, které trh EU přináší. Současně s plánem dochází také ke spuštění konzultace k technologiím a jejich vlivu na evropský sektor finančních služeb (tzv. FinTech), která by měla práci v této oblasti uspořádat.

Více informací v českém jazyce je k dispozici na internetové stránce: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0139&from=EN>

Evropská platforma pro řešení sporů má za sebou první rok

24. března 2017 zveřejnila Komise tiskovou zprávu, ve které oznámila, že evropská platforma pro řešení sporů online (platforma ODR, z angl. Online Dispute Resolution), jejíž provoz byl zahájen v únoru 2016, využilo za první rok provozu více než 24 000 spotřebitelů. Více než třetina stížností se týkala přeshraničních nákupů uvnitř EU. Nejčastěji nebyli spotřebitelé spokojeni s nákupem oblečení, obuvi, letenek a zboží IT. Platforma pro řešení sporů online je k dispozici ve všech úředních jazycích EU. Zprostředkovává předání sporu certifikovaným subjektům alternativního řešení sporů, které dodržují závazné požadavky na kvalitu stanovenou na úrovni EU. Do platformy se dosud zaregistrovalo celkem 260 subjektů alternativního řešení sporů. Pro rok 2017 plánuje Komise zapojit do platformy větší počet obchodníků i spotřebitelů. Nově by se do platformy mělo zapojit také Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

Evropská platforma pro řešení sporů je k dispozici na internetových stránkách: <https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/index.cfm?event=main.home.chooseLanguage>

Římský summit potvrdil pokračování EU

25. března 2017, v den 60. výročí podpisu římských smluv, které se staly základem evropské integrace, se představitelé zemí EU na neformálním summitu v Římě

přihlásili k myšlence, že EU musí být jednotná a nedělitelná. Deklarace shrnující společnou vizi pro budoucnost EU ovšem zmiňuje, že jednotlivé země postupují za jedním cílem, ale v případě potřeby různým tempem a s různou intenzitou. Schůzka v Římě se konala už bez účasti Spojeného království, která zahájilo proces vystoupení z EU.

Vznik Úřadu Evropského veřejného žalobce podpořilo 16 států

28. března 2017 po jednání unijních ministrů spravedlnosti oznámila eurokomisařka pro spravedlnost Věra Jourová, že vznik Úřadu Evropského veřejného žalobce (EPPO) podpořilo 16 států. Úřad, který by měl vyšetřovat poškozování finančních zájmů EU, vznikne v režimu posílené spolupráce některých členských zemí podle čl. 329 SFEU. Vznik EPPO podpořilo vedle Česka a Slovenska také Francie a Německo.

Spojené království formálně zahájilo odchod z EU

Dne 29. března 2017 premiérka Theresa Mayová formálně zahájila britský odchod z Evropské unie. Žádost o aktivaci článku 50 Lisabonské smlouvy předal předsedovi Evropské rady Donaldu Tuskovi britský velvyslanec při EU Tim Barrow devět měsíců poté, co o britském odchodu z unie rozhodli občané v referendu. Příslušný článek obsahuje v pěti odstavcích nástin postupu v případě, že by se některá členská země rozhodla Unii opustit. Do vzniku Lisabonské smlouvy, kterou představitelé členských států podepsali v roce 2007, unijní dokumenty žádný formální mechanismus nestanovovaly. Oficiálně tak započala složitá vyjednávání o odchodu ostrovní země, která byla součástí Unie více než čtyřicet let.

Komise navrhne novou regulaci komunikačních prostředků

Komisařka pro spravedlnost, spotřebitelskou politiku a rovnost pohlaví Věra Jourová oznámila dne 29. března 2017 plán Komise na regulaci komunikačních prostředků jako jsou WhatsApp nebo Viber. Reaguje tak na požadavek ministrů vnitra z některých členských zemí, kteří žádají, aby byl policejním orgánům v případě potřeby umožněn přístup do šifrované komunikace uskutečňované prostřednictvím těchto oblíbených komunikačních programů, které byly v minulosti využity také při plánování teroristických útoků.

Rejstřík útoků proti obráncům lidských práv

30. března 2017 byl spuštěn nový nástroj „Rejstřík útoků a hrozeb proti obráncům v oblasti lidských práv“ v rámci online platformy www.Protectdefenders.eu. Tento nový rejstřík je důležitým prostředkem k posílení ochrany ohrožených advokátů, novinářů, environmentalistů, unijních pracovníků a dalších profesionálů, kteří se podílejí na ochraně lidských práv, neboť shromažďuje záznamy o těchto útocích po celém světě. Rejstřík byl iniciován v loňském roce CCBE.

Stanovisko CCBE ke směrnici o boji proti praní peněz prostředky trestního práva

CCBE vydala dne 31. března 2017 stanovisko k návrhu směrnice o boji proti praní peněz prostředky trestního práva, ve kterém zmiňuje, že vítá návrh a podporuje zakotvení podrobné úpravy proti praní peněz, nicméně současný stav textu Komise dle CCBE obsahuje velké množství problematických aspektů. Návrh se nezaměřuje pouze na potírání praní peněz, ale zabývá se také drobnou kriminalitou a daňovou problematikou, čímž zbytečně překračuje cílený rozsah. Dle CCBE neustálé rozšiřování rámce praní peněz není v souladu se základními principy, právem na obhajobu, presumpce nevinu a principem právní jistoty. CCBE dále zdůrazňuje, že přestože v této oblasti existuje mezinárodněprávní základ, neexistuje žádná analýza, která by adresovala rozdíly v úpravě praní peněz napříč členskými státy. CCBE také ve stanovisku zdůrazňuje terminologické nepřesnosti.

Celé stanovisko CCBE je k dispozici v anglickém jazyce na stránkách:

http://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/CRIMINAL_LAW/CRM_Position_papers/EN_CRM_20170331_CCBE-Comments-on-Commission-Proposal-on-counteracting-money-laundering-by-criminal-law.pdf

Stanovisko CCBE ke konzultačnímu dokumentu o mimosoudním řešení sporů

Dne 31. března 2017 zveřejnilo CCBE stanovisko ke konzultačnímu dokumentu vydanému Evropským právním institutem (ELI) a Evropskou sítí soudních rad (ENCJ) na téma alternativního řešení sporů (ADR). CCBE ve svém stanovisku podpořila mimosoudní řešení sporů jako dobrovolnou alternativu k soudnímu řízení, obzvláště v oblasti spotřebitelských sporů. Advokáti jsou dle CCBE díky znalosti právního systému, dodržování přísných stavovských pravidel včetně ochrany mlčenlivosti a profesním zkušenostem ideálními mediátory. Jejich zapojení do systému mimosoudního řešení sporů je proto klíčové. CCBE ovšem varovala také před některými problematickými aspekty mimosoudního řešení sporů, mezi něž patří například riziko odepření přístupu k nezávislému soudu nebo uzavření sporu bez předchozí konzultace s advokátem. V této souvislosti CCBE navrhuje, aby byla právní pomoc poskytována také v oblasti mimosoudního řešení sporů. Vzhledem k rozdílům v systémech ADR v různých zemích CCBE zdůrazňuje nutnost jednotných pravidel směrem k zajištění nestrannosti nezávislosti, transparentnosti celého procesu, stejně jako ochrany důvěrnosti informací. Dále by podle CCBE měl být zaveden také akreditační systém pro poskytovatele mimosoudního řešení sporů s cílem zajištění minimálních standardů napříč EU.

Stanovisko je k dispozici v anglickém jazyce na internetové stránce:

http://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/ACCESS_TO_JUSTICE/ATJ_Position_papers/EN_ATJ_20170331_CCBE-comments-on-the-ELI-ENCJ-Consultation-Paper-on-The-Relationship-between-Formal-and-Informal-Justice-the-Court-and-Alternative-Dispute-Resolution.pdf

Stanovisko CCBE k návrhu Směrnice 2016/821

CCBE vydala dne 31. března 2017 stanovisko ohledně notifikační procedury členských států, které je součástí tzv. Balíčku opatření Evropské komise pro sektor služeb. Dle článku 6 tohoto návrhu může Komise zaslat varování členskému státu, ve kterém stanoví své pochybnosti nad tím, zda určitý návrh předpisu členského státu je či není v souladu se směrnicí o službách. Po obdržení výše zmíněného varování však členský stát nemůže přijmout předmětný právní předpis po dobu tří měsíců. CCBE není zřejmé, proč v návrhu nejsou stanoveny výjimky pro přijetí naléhavých národních opatření členských států. CCBE se dále neztotožňuje se zněním čl. 6 a 7 návrhu, které rozšiřují pravomoc Komise uložit členskému státu nepřijetí nebo odstranění konkrétního ustanovení pouze na základě domnělé neslučitelnosti tohoto ustanovení se směrnicí o službách, nebo pro domnělé porušení procesních ustanovení. Dle CCBE není ani zřejmé, že části této směrnice jsou v unijní kompetenci a respektují princip subsidiarity.

Stanovisko je k dispozici v anglickém jazyce na internetové stránce: http://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/EU_LAWYERS/Position_papers/EN_EUL_20170331_CCBE-comments-on-notification-Directive.pdf

Stanovisko CCBE k návrhu směrnice 2016/822 o testu proporcionality před přijetím nové regulace profesí

CCBE vydala dne 31. března stanovisko ohledně návrhu testu proporcionality, který je součástí tzv. Balíčku služeb. CCBE v případě tohoto návrhu opět zdůrazňuje nedostatek kompetence EU v oblasti procesních aspektů. CCBE zastává stanovisko, že otázka procesních aspektů je výlučnou kompetencí členských států. CCBE dále upozorňuje na nepřesnosti zejména v čl. 4 odst. 3 návrhu, který nebere v potaz volnou míru uvážení států pro stanovení testu proporcionality. CCBE dále zdůrazňuje několik terminologických nepřesností a nedostatečného zohlednění judikatury SDEU hned v několika případech.

Stanovisko je k dispozici v anglickém jazyce na internetové stránce: http://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/EU_LAWYERS/Position_papers/EN_EUL_20170331_CCBE-comments-on-proportionality-test-Directive.pdf

Směrnice o právech akcionářů

Rada přijala dne 3. dubna 2017 směrnici, jejímž cílem je posílit zapojení akcionářů ve velkých evropských společnostech. Nová směrnice stanoví zvláštní požadavky s cílem zvýšit transparentnost. Tyto požadavky se týkají například odměňování členů orgánů společnosti, usnadnění výkonu práv akcionářů nebo předávání informací.

Směrnice je k dispozici v českém jazyce na internetové stránce: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-2-2017-INIT/cs/pdf>

EP odsouhlasil maximální ceny roamingu

Dne 6. dubna 2017 vyslovil EP konečný souhlas se stanovením maximálních velkoobchodních cen za datový roaming. Rozhodnutí parlamentu bylo klíčové pro unijní zákazníky mobilních operátorů, kteří od 15. června 2017 nebudou za využívání mobilních služeb v ostatních státech unie platit roamingové poplatky. Evropský parlament se původně snažil dohodnout na nižších cenách datového i hlasového roamingu, než jaké stanovila Evropská komise. Na přelomu ledna a února se Evropský parlament a Evropská komise dohodly na kompromisu, který nyní poslanci potvrdili. Návrh podpořila drtivá většina poslanců, souhlasilo jich 549, proti hlasovalo 27 zákonodárců.

Srovnávací přehled o soudnictví 2017

10. dubna 2017 zveřejnila Evropská komise srovnávací přehled o soudnictví na rok 2017, který poskytuje údaje o efektivitě, kvalitě a nezávislosti justičních systémů v členských státech EU. Jeho cílem je pomoci vnitrostátním orgánům zvýšit účinnost systémů soudnictví poskytnutím těchto srovnávacích dat.

Srovnávací přehled o soudnictví za rok 2017 je k dispozici v českém jazyce na stránkách: http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=43918

Nová pravidla pro ochranu unijních financí

Dne 25. dubna 2017 přijala Rada směrnici o ochraně finančních zájmů EU, jejímž cílem je postihování trestných činů proti finančním prostředkům EU a také usnadnění zpětného získávání zpronevěřených prostředků. Směrnice stanoví společné definice řady trestných činů proti unijnímu rozpočtu. Patří mezi ně podvody a další související trestné činy, jako je například aktivní a pasivní korupce, zpronevěra finančních prostředků nebo praní peněz. Do působnosti směrnice budou spadat i závažné případy přeshraničních podvodů s DPH, které přesahují částku 10 milionů eur. Směrnice obsahuje také minimální pravidla pro promlčecí lhůty, během nichž musí být případ vyšetřen a stíhán, a také minimální pravidla pro sankce. Směrnice se stane důležitou součástí agendy Úřadu evropského veřejného žalobce.

Směrnice je dostupná v českém jazyce na internetových stránkách: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6182-2017-INIT/cs/pdf>

Komise předložila evropský pilíř sociálních práv

Dne 26. dubna 2017 předložila Komise návrh evropského pilíře sociálních práv. Pilíř tvoří 20 klíčových principů a práv, o něž se mají opírat trhy práce a sociální systémy. Pilíř má sloužit jako vodítko pro obnovený proces vzestupné konvergence v zájmu

zlepšení pracovních a životních podmínek v Evropě. Primárně je navržen pro eurozónu, ale může být uplatňován ve všech členských státech EU, které se na něm budou chtít podílet.

Studie EK o právu použitelném na obchodní společnosti

Evropská komise zveřejnila dlouho očekávanou studii o právu použitelném na obchodní společnosti. Celá studie je k dispozici v anglickém jazyce na stránkách:

<http://www.cak.cz/assets/pro-advokaty/mezinarodni-vztahy/study-on-the-law-applicable-to-companies.pdf>

Studie o efektivitě Rady Evropy při implementaci EÚLP na národní úrovni

Ředitelství pro vnitřní dohled Rady Evropy vydalo obsáhlou studii, která se věnuje vyhodnocení efektivity Rady Evropy při implementaci Evropské úmluvy o ochraně lidských práv na národní úrovni.

Studie je k dispozici v anglickém jazyce na stránkách: <http://www.cak.cz/assets/pro-advokaty/mezinarodni-vztahy/evaluation-of-the-council-of-europe-support-to-the-implementation-of-the---.pdf>

Nová občanskoprávní pravidla pro robotiku

Evropský parlament vydal rezoluci, která se týká občanskoprávních pravidel pro robotiku. Rezoluce vyzývá k regulaci rychle se vyvíjecího odvětví a s ním spojených etických otázek a navazuje na obsáhlou studii Evropského parlamentu z loňského roku. Ta obsahuje doporučení týkající se například odpovědnosti robotů za způsobenou škodu, problematiky autonomních dopravních prostředků či dopadů na trh práce v souvislosti s robotizací původně lidských profesí.

Rezoluce je k dispozici v českém jazyce na stránkách: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2017-0051+0+DOC+PDF+V0//CS>

Směrnice o poskytování digitálního obsahu

Pokračují jednání o směrnici o poskytování digitálního obsahu. Postoj Rady bude možné přijmout pravděpodobně do června 2017, aby mohla být zahájena jednání s Parlamentem. Směrnice má za úkol regulovat smlouvy o poskytování digitálního obsahu a měla by se vztahovat na celou škálu produktů a služeb, jako je nákup hudby a videí online či služeb umožňující sdílení údajů (např. Facebook, YouTube atd.).

Nové vydání CCBE zpravodaje

Březnové vydání zpravodaje CCBE je k dispozici v českém jazyce na stránkách:
http://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/Newsletter/CCBEINFO60/CZ_newsletter_60.pdf

Dubnové vydání zpravodaje CCBE je k dispozici v českém jazyce na stránkách:
http://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/Newsletter/CCBEINFO61/CZ_newsletter_61.pdf

Judikatura

ESLP: Kontrola advokátova bankovního účtu (Sommer proti Německu; č. 73607/13)

Dne 27. dubna 2017 vydal ESLP rozsudek ve věci Sommer proti Německu (č. 73607/13) ve kterém uvádí, že kontrola advokátova profesního bankovního účtu, ke které přistoupily německé orgány v souvislosti s vyšetřováním domnělé trestné činnosti advokátova klienta, byla nepřiměřeným zásahem do advokátova soukromí (čl. 8 EÚLP).

Rozhodnutí je dostupné v anglickém jazyce na internetové stránce:
<http://bit.ly/2qU3byj>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK